

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 20/03-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 29. januára 2003 predbežne prerokoval sťažnosť M. S., bytom K., zastúpeného advokátom JUDr. M. K., Advokátska kancelária, K., ktorou namietal porušenie práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Sž 99/02, 5 Sž 117/02 z 28. októbra 2002, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. S. o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Podaním z 15. januára 2003 doručeným Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 17. januára 2003 označeným ako „Sťažnosť proti porušovaniu základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky“ sa M. S., bytom K. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpený advokátom JUDr. M. K., Advokátska kancelária, K., domáha vydania nálezu, ktorým by ústavný súd vyslovil, že rozsudkom Najvyššieho súdu

Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Sž 99/02, 5 Sž 117/02 z 28. októbra 2002 bolo porušené jeho základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“).

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 5 Sž 99/02, 5 Sž 117/02 z 28. októbra 2002 bola zamietnutá žaloba sťažovateľa o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Daňového riaditeľstva Slovenskej republiky, pracoviska Košice (ďalej len „daňové riaditeľstvo“), č. VI/2500/676/2781/2002 z 22. mája 2002, ako aj rozhodnutia daňového riaditeľstva č. VI/2500/824/3368/2002 z 28. júna 2002.

Podľa názoru sťažovateľa najvyšší súd tak urobil bez toho, aby napadnuté rozhodnutia daňového riaditeľstva podrobil náležitému preskúmaniu z hľadiska ich súladu so zákonom v rozsahu nevyhnutnom pre rozhodnutie o žalobách sťažovateľa. Nezaoberal sa a v odôvodnení rozhodnutia sa zákonu zodpovedajúcim spôsobom nevysporiadal s otázkami majúcimi bezprostredný vplyv na ich zákonnosť. Týmto postupom najvyšší súd porušil čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Na bližšie odôvodnenie sťažnosti sťažovateľ uviedol, že za zdaňovacie obdobie IV. štvrtroka 1996 si uplatnil nárok na odpočet dane z pridanej hodnoty pri prijatých zdaniteľných plneniach v sume 384 015 Sk. Následne sa uňho vykonala daňová kontrola zameraná na roky 1996 a 1997. Keďže sťažovateľ ku tejto kontrole nepredložil správcovi dane daňové doklady za IV. štvrtrok 1996 z dôvodu ich odcudzenia spolu s jeho osobným motorovým vozidlom, Daňový úrad Košice I (ďalej len „daňový úrad“) dodatočným platobným výmerom č. 695/211/117378/200/Gef/Oá z 12. decembra 2000 vyrubil sťažovateľovi daň vo výške 384 015 Sk. Daňový úrad platobným výmerom na zvýšenie dane č. 695/211/117379/2000/Gef/Oá z 12. decembra 2000 zároveň sťažovateľovi určil zvýšenie danie za zdaňovacie obdobie IV. štvrtroka 1996 v sume 192 008 Sk. Za bližšie neobjasnených okolností daňový úrad našiel časť účtovných dokladov, ktoré sťažovateľ predložil v priebehu daňovej kontroly, a na tomto základe daňový úrad rozhodnutiami

č. 695/2202/97709/2001/Oá zo 7. septembra 2001 a č. 695/2201/62455/2002/Ruš z 8. apríla 2002 nariadil obnovu konania, a to iba v súvislosti s čiastkovými podnikateľskými aktivitami sťažovateľa v oblasti autoškoly a prenájmu nebytových priestorov. Daňový úrad sa v obnovenom konaní odmietol zaoberať účtovnými dokladmi, ktoré boli sťažovateľovi pôvodne spolu s osobným motorovým vozidlom odcudzené a neskôr nájdené a sťažovateľovi vrátené orgánmi činnými v trestnom konaní s odstupom niekoľkých mesiacov od začatia daňovej kontroly, a to s odôvodnením, že obnova konania bola povolená len v rozsahu činnosti autoškoly a prenájmu nebytových priestorov, pričom sťažovateľom dodatočne predložené doklady sa týkali jeho stavebnej činnosti. Sťažovateľ namietal, že daňový úrad nesprávne aplikoval právnu normu, keď rozsah povolenej obnovy konania vymedzil nielen podľa druhu kontrolovanej dane a zdaňovacieho obdobia, ako to zákon pripúšťa, ale i podľa druhu sťažovateľom vykonávaných činností. Takéto vymedzenie predmetu obnovy konania považuje sťažovateľ za protizákonné. Daňová povinnosť sa musí prešetrovať a zisťovať za dané časové obdobie komplexne. Najvyšší súd sa sústredil iba na skutočnosť, že sťažovateľ v zákonnej lehote nepodal sám žiadosť o obnovu konania. Daňový úrad nezisťoval čo najúplnejšie všetky skutočnosti rozhodujúce pre správne určenie dane, lebo vo svojich záveroch vychádzal z výsledkov daňovej kontroly vykonanej v pôvodnom konaní, teda nové skutočnosti (dodatočne na daňovom úrade nájdené doklady) už neboli ani osobitne, ale ani spoločne s dokladmi už kontrolovanými podrobené daňovej kontrole. V konečnom dôsledku preto východiskom pre rozhodnutia daňového úradu, ale aj daňového riaditeľstva neboli zistenia zabezpečené zákonom ustanoveným postupom. Navyše, sťažovateľovi bolo odňaté právo vyjadriť sa k zisteniam, ktoré boli podkladom pre rozhodnutia daňových orgánov. V tejto súvislosti nepostačuje konštatovanie najvyššieho súdu, že nové skutočnosti boli v obnovenom konaní skontrolované a na ich základe bola znížená daňová povinnosť sťažovateľa. Postup daňového úradu, ako aj právne posúdenie veci daňovým riaditeľstvom a najvyšším súdom považuje sťažovateľ za bezprecedentné, zjavne odporujúce zákonu, majúce za priamy následok porušenie práva sťažovateľa na súdnu ochranu a spravodlivý súdny proces.

Z rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 5 Sž 99/02, 5 Sž 117/02 z 28. októbra 2002 vyplýva, že najvyšší súd žalobu sťažovateľa o preskúmanie vyššie uvádzaných rozhodnutí

daňového riaditeľstva zamietol. Podľa názoru najvyššieho súdu sťažovateľ si je sám na vine, že nemohol postupovať podľa § 15 zákona Slovenskej národnej rady č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov, keďže dodatočný platobný výmer daňového úradu z 12. decembra 2000 o vyrubení dane z pridanej hodnoty vo výške 384 015 Sk neprevzal a zásielka bola 18. decembra 2000 uložená na pošte, pričom došlo k fikcii doručenia zásielky. Keď potom následne 16. júla 2001 boli na daňovom úrade nájdené účtovné doklady sťažovateľa za IV. štvrťrok 1996 týkajúce sa činnosti autoškoly a prenájmu nebytových priestorov, došlo k nariadeniu obnovy konania, keďže vyšli najavo nové skutočnosti, ktoré sa v pôvodnom konaní nemohli uplatniť bez zavinenia žalobcu. Ako nové skutočnosti, ktoré mohli mať podstatný vplyv na výrok rozhodnutia a nemohli sa v konaní uplatniť bez zavinenia žalobcu, posúdil daňový úrad nájdené doklady týkajúce sa činnosti autoškoly a prenájmu nebytových priestorov. Tieto doklady boli v obnovenom konaní skontrolované a na ich základe bola daňová povinnosť sťažovateľa určená na 326 773 Sk. Keď potom sťažovateľ 5. októbra 2001 predložil daňovému úradu aj ďalšie doklady týkajúce sa stavebnej činnosti a požadoval, aby boli v obnovenom konaní zohľadnené, nebolo už možné na tieto prihliadnuť, lebo tieto doklady boli nájdené a sťažovateľovi vrátené ešte v roku 2000, pričom bolo v jeho záujme predložiť ich daňovému úradu bezodkladne. Tým, že tak neurobil, zaviniť, že sa v konaní nemohli uplatniť. Navyše, sťažovateľ nepožiadala ani o obnovu konania v zákonnej lehote počítanej odvtedy, ako mu boli stratené doklady vrátené.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde (...).

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo (...) prejednaná nezávislým a nestranným súdom (...).

Ústavný súd vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje za potrebné uviesť, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00).

„Ústavou garantované právo na súdnu ochranu vyplývajúce z čl. 46 ústavy nemožno účelovo chápať tak, že jeho naplnením je len víťazstvo v občianskoprávnom procese. Všeobecné súdy poskytujú ochranu plynúcu z citovaného článku ústavy tak, že postupujú v konaní súc viazané procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi, dodržiavanie ktorých je garanciou práva na súdnu ochranu“ (I. ÚS 4/94).

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti

navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh je preto možné považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98).

Podľa názoru ústavného súdu sťažnosť je zjavne neopodstatnená.

Sťažovateľ nie je spokojný so spôsobom, akým najvyšší súd a daňové riaditeľstvo vykladajú príslušné zákonné ustanovenia týkajúce sa rozsahu, v akom možno povoliť obnovu konania, a v závislosti od toho je toho názoru, že jeho daňová vec nebola dostatočným spôsobom preskúmaná, lebo neboli vykonané všetky dôkazy, ktoré podľa neho vykonané mali byť. Z takto odôvodnenej sťažnosti nemožno v nijakom prípade vyvodiť porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru. Je vecou správnych orgánov a všeobecného súdu vykladať zákony a rovnako je vecou posúdenia týchto orgánov, v akom rozsahu je potrebné v tej-ktorej veci vykonať dokazovanie. Ústavný súd by nahradzoval činnosť týchto orgánov, pokiaľ by mal ich rozhodnutia z takéhoto pohľadu preskúmať. Rozsudok najvyššieho súdu je v intenciách jeho právomoci a v nijakom

prípade ho nemožno považovať za arbitrárny alebo za zjavne neodôvodnený, a preto z ústavného hľadiska neospravedlňiteľný a neudržateľný.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd sťažnosť sťažovateľa po jej predbežnom prerokovaní v senáte odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre zjavnú neopodstatnenosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. januára 2003